

SVENSKA MUSEIMANNAFÖRENINGEN I UPPSALA

Svenska museimannaföreningens årsmöte 1945 var förlagt till Uppsala. Det hölls lördagen 16 och söndagen 17 juni och ett stort antal deltagare kunde hälsas välkomna, då årsmötet kl. 10 på lördagsförmiddagen inleddes med föreningsförhandlingar å föreläsningssalen å Gustavianum. Härvid antogs slutgiltigt de nya stadgarna. Till styrelse utsågos följande: ordförande antikvarie Bertil Berthelson, fil. d:r Eva Bergman, intendent Carl Nordenfalk, museilektor Mats Rehnberg, stadsantikvarie Gösta Selling, landsantikvarie Jan Erik Anderbjörk, intendent Torsten Mårtensson, landsantikvarie Svante Svärdström, docent Alfred Westholm, landsantikvarie Egil Lönnberg och intendent Torsten Althin.

Efter förhandlingarna lämnade landsantikvarie Nils Sundquist en av ljusbilder belyst orientering över Gustavianums historia. Professor Gregor Paulsson redogjorde för universitetets konstsamlingar.

En stämningsfull minnesstund vidtog härefter i Museet för nordiska fornsaker, där avtäckandet av en porträttmedaljong över professor Oscar Almgren ägde rum. Det karaktärsfulla konstverket, som utformats av skulptören Gösta Carell, fanns uppsatt på pelaren mitt för ingången i museet. (Medaljongen kan ses å sid. 92 i årsboken.) Avtäckningen förrättades av professor Sune Lindqvist. Utom föreningsmedlemmarna voro närvarande den bortgångnes maka, professorskan Bertha Almgren och andra nära anhöriga, universitetets rektor prof. Nils von Hofsten, dess förutvarande rektor prof. emeritus Ludvig Stavenow samt skulptören Carell.

Prof. Lindqvist berörde med några ord den storslagna insats Oscar Almgren gjort i svensk fornforskning och den hyllning, som lärjungar, vänner och andra som beundrade hans levnadsverk, bringade honom på hans 75-årsdag. Den med anledning därav präglade medaljen hade genom universitetets stöd och enskilda intresserades mellankomst även gjorts i stort format och prydde nu det museum för vars tillkomst Oscar Almgren inlagt så oförvansklig förtjänst. Tal. framförde ett tack till de enskilda givarna och till konstnären samt lät täckelset falla.

Bild. 1. Årsmötet öppnas å föreläsningssalen i Gustavianum.

Bild 2. Bengt Thordeman håller föredrag om Erik den heliges krona.

Bild 3. Nils Sundquist visar Johan III:s kungsvåning i slottsmodellen.

Sedan de närvarande tagit den förnämliga porträttmedaljongen i närmare skärskådande besågs museets sevärdheter.

Efter högtiden på Gustavianum samlades museimännen på Stads-hotellet, där Uppsala stad gav lunch. Vid denna presiderade stadsfullmäktiges ordförande lektor Sven Lide, som hälsade museimännen välkomna till Uppsala och hoppades att deras besök i den gamla lärdomsstaden, vid vars universitet så många framstående museimän fostrats, skulle bli givande. Museimännens tack för måltiden och stadens gästfrihet framfördes av föreningens ordförande antikvarie Berthelson.

Efter måltiden skedde samling i Linnéträdgården vid Svartbäcksgatan. Landsantikvarie Sundquist demonstrerade trädgårdsanläggningen och förde deltagarna på en rundvandring i Linnémuseet. Man samlades sedan i domkyrkan, där aktuella problem i dess byggnadshistoria belystes av landsantikvarie Sundquist och domkyrkosyssloman Åmark. Slutligen demonstrerade antikvarie Bengt Thordeman bakom högaltaret Erik den heliges skrin.

Antikvarie Thordeman har nyligen företagit en förnyad undersökning av den i skrinet förvarade Erik den heliges krona. I

Bild 4. Museimännen lämna det framgrävda tornet Tre kronor å bastionen Gräsgården.

föreläsningssalen på Gustavianum, där kronan var utställd, höll nu d:r Thordeman föredrag om dess konsthistoria och visade den rekonstruktion han utfört över den märkliga 1100-talskronans ursprungliga utseende.

Dagen avslutades med middag på Värmlands nation, där föreningen som gäster bl. a. såg landshövding Hilding Kjellman och som representant för Uppsala stad stadsfullmäktiges vice ordf. rektor Sixten Samuelsson. Gästernas tack framfördes av landshövding Kjellman. Han betonade det viktiga värv, som Sveriges museimän uppbära, då de vårda kulturarvet.

Efter middagen framförde intendent T. Althin och museilektor Mats Rehnberg en sketch, betitlad »Svara eller icke svara — Musei-

Bild 5. Karl-Alfred Gustawsson demonstrerar markvärden vid Uppsala högar.

männen och allmänheten». I dråpliga vändningar belystes de många säregna frågor, som allmänheten ställer till de, som man tror, allvetande museimännen.

Söndagens program inleddes med samling kl. 10 på Uppsala slotts borggård, där landshövding Kjellman hälsade välkommen. Landsantikvarie Sundquist gav en orientering över slottets historia och förde deltagarna på en rundvandring utanför och inne i slottet. Man började vid Gustaf Vasas slott vid Gröna kullen, där landsantikvariern demonstrerade en för dagen utställd modell, som visade Uppsala slotts utseende under storhetstiden. Modellen, som utförts under medverkan av konstnären John Österlund, väckte synbarligen deltagarnas intresse. Man besåg därefter Vasavåningen och Rikssalen och samlades slutligen på landstingssalen, där landsantikvariern visade den av honom på Byggnadsstyrelsens uppdrag arrangerade utställningen av historiskt bild- och ritningsmaterial belysande Uppsala domkyrkas äldre och yngre byggnadsskeden.

Kl. 12 skedde avfärd från Gamla torget till G:la Uppsala. Vid gravfältet väster om kungshögarna gav antikvarie K. A. Gustawsson en orientering över fornminnesvärden, sådan den nu tillämpas av riksantikvarieämbetet vid översynen av gravfält och andra forn lämningar. Särskilt genomgicks metoderna att medelst röjning och

markvård ge gravfälten sådan form att de framträda på ett mera tillfredsställande sätt i kulturlandskapet.

Sedan kaffe intagits på Mattsgården, demonstrerade intendent Nils Ålenius Disagården och landsantikvarie Sundquist G:la Uppsala kyrka.

Med tåg begav man sig därefter till Salsta. Friherrinnan Wera von Essen demonstrerade slottet och dess samlingar och bjöd på middag. Det blev en högt skattad avslutning på det innehållsrika museimannamötet i Uppsala 1945.

Foto: H. Faith-Ell.